

تعلیم و تربیت در اسلام،

مکتب پراگماتیسم و رئالیسم

.....

نویسنده گان: نادر صفری، نازیلا بهروش، نسیم احمدی،

علی، خانمحمدی، سید رامین فاتحی

.....

انتشارات یابلیق

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور: تعلیم و تربیت در اسلام، مکتب پراگماتیسم و رئالیسم /

نویسندگان: نادر صفری... [و دیگران]

مشخصات نشر: اردبیل: یابلیق، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۱۰۳ ص؛ ۲۱/۵×۱۴/۵

شابک: ۱۳۰۰۰۰ ریال: ۳-۴۷-۷۴۷۰-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: نویسندگان: نادر صفری، نازیلا بهروش، نسیم احمدی، علی

خانمحمادی، سید رامین فاتحی

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۰۱-۱۰۳.

موضوع: اسلام و آموزش و پرورش

موضوع: Islamic education

موضوع: آموزش و پرورش -- فلسفه

موضوع: education -- philosophy

موضوع: پراگماتیسم

موضوع: pragmatism

موضوع: واقع گرایی

موضوع: realism

شناسه افزوده: صفری، نادر، ۱۳۶۹-

رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۱۸/ت۷ BP۲۱

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۳۷

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۵۵۵۰۶

عنوان کتاب: تعلیم و تربیت در اسلام، پراگماتیسم و رئالیسم

نویسندگان: نادر صفری، نازیلا بهروش، نسیم احمدی، علی

خانمحمادی، سید رامین فاتحی

انتشارات: یابلیق / طرح جلد: تعداد صفحه: ۱۰۳ / قطع: رومانی / تیراژ:

۵۰۰ / سال چاپ: ۱۳۹۷ / نوبت چاپ: اول / قیمت: ۱۳۰۰۰۰ ریال

شابک: ISBN: 978-600-7470-47-3

SS.DONYAVI@GMAIL.COM

۰۹۳۵۸۰۱۷۹۶۷-۰۹۱۴۸۶۳۷۰۹۰

۸	مقدمه
۱۰	بخش اول (تعلیم و تربیت در اسلام)
۱۱	چیستی و ماهیت علوم انسانی
۱۵	انسان و ضرورت انسان‌شناسی
۱۷	انسان از منظر دین
۲۲	مفهوم تعلیم و تربیت
۲۴	مجموعه‌های تعلیم و تربیت
۲۶	اهمیت تعلیم و تربیت
۲۸	رابطه‌ی انسان و تربیت
۳۰	تربیت‌پذیری انسان
۳۱	ویژگی‌های تربیت اسلامی
۳۶	علوم تربیتی
۳۹	روش تحقیق در علوم تربیتی و تعلیم و تربیت اسلامی
۴۲	تربیت در اسلام
۴۳	عناصر تربیتی در اسلام
۴۹	بخش دوم (تعلیم و تربیت در مکتب پراگماتیسم)
۵۲	تاریخچه و پیشگامان پراگماتیسم

۵۶	پراگماتیسم و تعلیم و تربیت
۵۸	موضوعات فلسفی پراگماتیسم
۵۸	الف: معرفت‌شناسی
۶۰	ب: هستی‌شناسی پراگماتیسم
۶۲	ج: ارزش‌شناسی
۶۵	نتیجه‌های کاربردی تربیتی پراگماتیسم
۶۸	بخش دوم: فلسفی پراگماتیسمی
۷۰	روش تدریس پراگماتیسمی
۷۱	نقش آموزگار و پرورش پراگماتیسمی
۷۴	هدف آموزش و پرورش در پراگماتیسم
۷۸	اصول آموزش و پرورش در دید دیویس
۷۹	مفهوم مدرسه از نظر پراگماتیسم
۸۱	نقش معلم
۸۳	نقش دانش آموز در تعلیم و تربیت پراگماتیسم
۸۸	بخش سوم (تعلیم و تربیت در مکتب رنالیسم)
۸۹	دو اصل فلسفه‌ی رنالیسم
۹۰	مفهوم رنالیسم

۹۱	واقع‌گرایی علمی
۹۳	واقع‌گرایی عقلانی
۹۴	آموزش و پرورش واقع‌گرایانه
۹۶	زندگی خوب به عنوان هدف تعلیم و تربیت
۹۸	محتوا و برنامه‌ی درسی
۹۹	روش‌های آموزش
۱۰۱	منابع

مقدمه

تعلیم و تربیت یکی از بنیادهای زندگی اجتماعی انسان است و همواره در زندگی بشر مؤثر بوده، رابطه بین آموزش و پرورش با رشد و گسترش فرهنگ و تکامل جوامع تا بدان حد است که می‌توان گفت: به هر نسبت جامعه به پایه والاتری از فرهنگ و تکامل برسد، نقش آموزش و پرورش آن نیز در پایه‌ای برتر است. از نظر کانت، هنر تعلیم و تربیت و حکومت‌داری در بین تمامی ابداعات بشری از همه باریک‌تر است. به عبارت دیگر، او بیان داشته است که بشر تنها با تعلیم و تربیت آدم تواند شد، و آدمی چیزی جز آنچه تربیت از او می‌سازد، نیست. بر این اساس، نظریه‌پردازان و متفکران بسیاری درباره تعلیم و تربیت به بحث و بررسی پرداخته و جنبه‌های متفاوت این پدیده را مورد مطالعه قرار داده‌اند.

تعلیم بیش از هر چیز سپردن دانش به دیگران است، اما دانش زمانی سودمند است که به کار آید و آموزش آن گاه به کار آید که زمینه‌ای برای پدید آمدن تغییر و تحول در عوامل گردد. چنان‌که او را در انجام کارها توانا سازد و بر دایره امکاناتش بیفزاید. یعنی زمینه‌ای گردد برای تربیت که همانا به کار آمدن توانایی‌هاست. ولی با آنکه آموزش می‌تواند و باید زمینه‌ای برای پرورش و تربیت باشد، خود هیچ‌یک از آنها نیست؛ زیرا چه بسا ممکن است که به هیچ دگرگونی نینجامد. اینکه آموزش و پرورش زمینه تحول بشود یا نه،

بستگی به هدف و روشی دارد که در پیش می‌گیریم. دنیای کنونی شاهد این است که بشر از مهم‌ترین امکانات آموزشی برخوردار است، به گونه‌ای که به راحتی توانسته است طبیعت را مهار کند و آن را تحت تسلط خود درآورد. اما نکته حایز اهمیت اینجاست که مشکل بشریت نه تنها حل نشده، بلکه در برخی موارد، این مشکل دوچندان شده و اینجاست که مسئله تربیت و موانع تحقق تربیت حقیقی باید به دقت مطالعه و بررسی شوند.

موانع تربیت حقیقی و تکامل انسانی، گذشته از تسلیم شدن به تمایلات نفسی، پایبندی جوامع به سود و زیان، تعصب و تنگ‌نظری است. که سبب می‌شود انسان را نه هدف، بلکه وسیله به شمار آورند، به جای آنکه تربیت انسان را وسیله‌ای برای تکامل ویژگی‌های انسانی و اخلاقی در نظر آورند، انسان را بیشتر برای مقاصد خود تربیت می‌کنند و آن را در جهت اهداف خود به کار می‌گیرند. بر همین اساس است که فاسفاران و متفکران، چه در دوران باستان و چه در دوران معاصر بر پرورش جنه‌های گوناگون انسان تأکید کرده‌اند تا آدمی بدین وسیله با خود با طبیعت و با دیگران سازگاری یابد. با این‌همه، نظام‌های گوناگون سیاسی و مذهبی و فرقه‌ای چه بسا این نکته‌ها را نادیده گرفته، هم به انسان و هم به آموزش و پرورش همچون وسیله‌ای برای پیشبرد هدف‌های خود نگریسته‌اند.